

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
RYTAI IR VAKARAI RUSŲ KULTŪROJE	RVRK 7113

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. Pavel Lavrinec Kitas (-i):	VU Filologijos fakulteto Baltijos kalbų ir kultūrų institutas, Rusų filologijos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji pakopa	Privalomasis

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
kontaktinė (auditorinė)	Rudens semestras (1)	Rusų

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: rusų kalbos mokėjimas, mokslinės literatūros skaitymo ir referavimo gebėjimai	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): mokslinio stiliaus įgūdžiai

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	64	69

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos

Bendrosios kompetencijos:

Analitinio ir kritinio mąstymo įgūdžiai, gebėjimas savarankiškai mokytis ir dirbti.

Dalykinės kompetencijos:

gebėjimas taikyti teorinius principus analizuojant konkrečius rusų kultūros reiškinius, analizuoti kultūrologinius, mokslinius ir politinius diskursus taikant skirtingas interpretacines schemas ir analizės strategijas, gebėjimas lyginti Rusijos kultūrinio, politinio, visuomeninio gyvenimo procesus su kitų šalių procesais, analizuoti ir interpretuoti šiuolaikinius kultūros reiškinius tarptautinių visuomenės gyvenimo ir mokslo procesų kontekstuose, gebėjimas orientuotis aktualioje rusų kultūrologijos erdvėje.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Dalyką išklausę studentai:	Paskaitos ir seminarai	Vertinimas kaupiamasis
– gebės spręsti Rusijos istorijos ir rusų kultūros istorijos teorines problemas pasitelkiant kritinį ir loginį mąstymą;	Paskaitos: probleminis istorinis-kultūrinis dėstymas, lyginamoji analizė;	Kaupiamasis balas už darbą auditorijoje seminarų metu (dalyvavimas aptariant skaitytą medžiagą, diskusijų inicijavimas) – 30% galutinio pažymio; egzaminas (raštu, atvirojo tipo klausimai) – 70 % galutinio pažymio.
– gebės lyginti skirtingų rusų ir Vakarų Europos kultūros epochų visuomenės ir kultūros reiškinių, literatūros raiškos bruožus bei mąstymo ypatumus;	seminarai: nagrinėjamų autorių, kūrinių, problemų aptarimas	
– gebės apibrėžti rusų kultūros ir visuomeninio gyvenimo sąvokas, identifikuoti problemą, formuluoti hipotezes;		
– gebės metodiškai analizuoti, interpretuoti ir kritiškai vertinti rusų kultūros reiškinius;		
– gebės aiškinti esminius rusų kultūros bruožus, rusų visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo savitumą;		
– gebės suprasti ir analizuoti įvairaus pobūdžio ir įvairių autorių bei teorinių mokyklų tekstus, perteikti pagrindinę mintį bei požiūrį į ją;		
– gebės taikyti įvairiems kultūrologiniams, moksliniams ir politiniams diskursams skirtingas interpretacines schemas ir analizės strategijas.		

Temos	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiškų studijų laikas ir užduotys
-------	----------------------------	---

	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. „Rytų“ ir „Vakarų“ sampratos. Rusų kultūros vertybinės sistemos, paženklintos simboliniais „Rytų“ ir „Vakarų“ sąvokomis, savybės. Šios sistemos formavimosi prielaidos, svarbiausi raidos etapai ir vidiniai vystymosi dėsniai.	2		2				4	6	Pasirengti dalyvauti diskusijoje, perskaityti: 1 (atitinkami skyriai)
2. Rytų krikščionybė ir jos poveikis rusų visuomenei ir kultūrai. Krikščioniškojo rusų kultūros fundamento ypatumai. Rusų stačiatikių bažnyčios istorijos bruožai.	4		4				8	6	Pasirengti dalyvauti diskusijoje, perskaityti: 1 (atitinkami skyriai)
3. Rusų kunigaikščių ir carų (nuo Aleksandro Neviškio iki Petro I) orientyrų ir sąjungininkų paieška.	4		4				8	6	Pasirengti dalyvauti diskusijoje, perskaityti: 1 (atitinkami skyriai)
4. Rusijos europėjimo keliai XVII a. Petro I Rusijos vesternizacija: amžininkų ir palikuonių vertinimai. Europa kaip metafora ir metonimija.	4		2				6	6	Pasirengti dalyvauti diskusijoje, perskaityti: 2 (atitinkami skyriai)
5. Rusų kultūros raidos tendencijos Europos kultūros kontekste. Europinių kultūros institucijų kūrimas XVII–XIX a.: Jekaterinos II kultūros politika, Aleksandro I epochos bruožai, 1812 m. karas, Nikolajaus I vaidmuo Europos politikoje, Aleksandro II reformos. „Rytų“ ir „Vakarų“ (Europos) sampratos A. Puškino, M. Lermontovo, L. Tolstojaus ir kitų rašytojų kūryboje.	4		2				6	7	Pasirengti dalyvauti diskusijoje, perskaityti: 1 (atitinkami skyriai)
6. Diskusijų dėl rusų kultūros specifikos istorija: „zapadnikai“ ir „slavofilai“, istorikai, filosofai (P. Čaadajevs, A. Chomiakovo, A. Gerceno, F. Dostojevskio ir kt. koncepcijos). Stačiatikybės priėmimo, „bizantiškų pradų“, „totorių mongolų jungo“ vaidmens, Maskvos valstybės kultūrinių savybių, Petro I reformų, rusų kultūros istorijos ikirevoliucinio ir sovietų periodų skirtingos interpretacijos ir vertinimai.	2		4				6	6	Pasirengti dalyvauti diskusijoje, perskaityti: 1, 3 (atitinkami skyriai)
7. V. Solovjovo istoriosofinės schemas analizė: Rusija tarp Rytų ir Vakarų, jos kultūros tarpininko vaidmuo harmoningos „visa ko vienovės“ tapsme. Svyravimas tarp „Ex oriente lux“ ir „geltonosios grėsmės“ idėjų. A. Bloko ir kt. skitizmas.	2		4				6	6	Pasirengti dalyvauti diskusijoje, perskaityti: 1 (atitinkami skyriai)
8. Diskusijos dėl rusų kultūros ir Rusijos valstybės specifikos; rusų kultūros istorijos ikirevoliucinio ir sovietų periodų, Spalio revoliucijos ir bolševikinio režimo skirtingos interpretacijos ir vertinimai. N. Berdjajevs, L. Karsavino ir kt. koncepcijos. Ankstyvųjų eurazijininkų rusų kultūros nacionalinio savitumo koncepcija ir jų požiūris į sovietų Rusijos kultūrą. Rusų išeivijos kultūros veikėjų pasaulio kultūros monistinės vienybės idėjos, „europeizmo“ ir globalizmo kritika.	4		4				8	6	Pasirengti dalyvauti diskusijoje, perskaityti: 1 (atitinkami skyriai)
9. Rusų istorijos modeliai filosofų, kultūrologų, istorikų veikaluose (N. Danilevskij, K. Leontjev, L. Gumilev, N. Eidelman, A. Janov).	4		4				8	7	Pasirengti dalyvauti diskusijoje, perskaityti: 4, 5 (atitinkami skyriai)
10. A. Sacharovo ir A. Solženicyno pasekėjų	2		2				4	6	Pasirengti dalyvauti

idėjiniai teoriniai ginčai. Užsienio rusistikos rusų kultūros koncepcijos. Postsovietinio periodo rusų kultūros ypatumai. Rusijos kultūra XXI a. slenkstyje: kultūros alternatyvų pasirinkimas.									diskusijoje
11. Pasiruošimas egzaminui								7	
Iš viso	32		32					64	69

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
			Kaupiamasis vertinimas:
Darbas auditorijoje seminarų metu	30 %	Semestro metu	3 balai: demonstruoja gerą pasirėngimą, aktyviai dalyvauja diskusijose, komentuoja kolegų atsakymus, formuluoja problemas ir klausimus, teikia kritinių pastabų; 2 balai: dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, komentuoja kolegų atsakymus, 1 balas: dalyvauja diskusijose, atsako į užduodamus klausimus; 0 balų: nedalyvauja diskusijose arba praleido daugiau nei 1/3 seminarų
Egzaminas: atsakymai į klausimus raštu	70 %	Sesijos metu	7 balai: puikios žinios ir gebėjimai, išsamiai ir be klaidų atsakyta į du egzamino klausimus, kritiškai pateikiamas kultūrinis bei literatūrinis kontekstas; atsižvelgiama į bendruosius samprotavimo nuoseklumo, tikslumo, gebėjimą reflektuoti požiūrių į aptariamą reiškinį įvairovę; 6 balai: labai geros žinios ir gebėjimai, išsamiai ir be klaidų atsakyta į du egzamino klausimus, kritiškai pateikiamas kultūrinis kontekstas; 5 balai: labai geros žinios ir gebėjimai, pakankamai išsamiai ir be klaidų atsakyta į du egzamino klausimus; 4 balai: geros žinios ir gebėjimai, pakankamai tiksliai ir be klaidų atsakyta į du egzamino klausimus; 3 balai: vidutinės žinios ir gebėjimai, yra klaidų; 2 balai: žinios ir gebėjimai nesiekia vidutinių, į klausimus atsakoma neišsamiai, yra esminių klaidų; 1 balas: žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus, daug faktinių ir teorinių klaidų 0 balų: netenkinami minimalūs reikalavimai.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr./ tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
1. Бердяев Н. А.	1990	Истоки и смысл русского коммунизма		Москва: Наука
2. Успенский Б. А.	2004	Европа как метафора и как метонимия (применительно к истории России) (Успенский Б. А. Историко-филологические очерки. Москва: Языки славянской культуры, 2004. С. 9–6)	Вопросы философии. 2004. № 6.	http://web.vu.lt/flf/p.lavrinec/files/2011/10/uspenskieuropa.pdf
3. Чаадаев П. Я.	1989	Статьи и письма (Письмо первое)		Москва: Современник (http://www.yabloko.ru/The mes/History/Chaadaev1.html); http://www.vehi.net/chaadaev/filpisma.html)
4. Данилевский Н. Я.	2003	Россия и Европа: взгляд на культурные и политические отношения славянского мира к германо-романскому.		Москва: Известия
5. Леонтьев К.	1996	Восток, Россия и Славянство (Византизм и славянство. С. 94–155).		Москва: Республика
Papildoma literatūra				
1. Федотов Г.	2005	Судьба и грехи России. Избранные статьи.		Москва: Дар
2. Гумилев Л. Н.	1989	Этногенез и биосфера Земли. Часть IX.		Ленинград: Издательство Ленинградского

				университета
3.	1998	Культурология. XX век. Энциклопедия. Т. 1–2		Университетская книга http://www.velikanov.ru/culturology/cover.asp
4. Кондаков И. В.	1997	Введение в историю русской культуры. Гл.1–5.		Москва: Аспект Пресс
5. Шульгин В. С., Кошман Л. В., Зезина М. Р.	1996	История русской культуры		Москва: Высшая школа

Atnaujinta: 2019-04-15